

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Felölös szerkesztő: Dr. Brájer Lajos.

Egész évre	-----	12 ft.
Félévre	-----	6 .
Negyedévre	-----	3 .
Egy óra	-----	1 .
— Egyes szám ára 4 kr. —		

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el. Azonkívül az összes hirdetés-irodáknak.

Megjelenik mindennap

vasár- és ünnepnapok kivételével.

Nagybeeskerek, 1897.

XXVI. évfolyam, 65. szám.

Szombat, március 20.

A pénzügyi tárca.

Nagybeeskerek, márc. 20.

Simán, minden nagyobb emóció nélkül folyt le a pénzügyi tárca általános vitája. És ennek nemcsak az az oka, hogy a kedélyeket most egészen más kérdések veszik igénybe. Az sem, hogy pár nap óta ismét a folyosókon zsong a politikai élet, s az ellentétek nem a tanácssteremben lüktetnek. Lukács László pénzügyminiszter egyénisége legelső sorban közrehat arra, hogy a pénzügyi tárca egészen csendes bírálatban részesül.

Doboghatna a politikai szenvedély, éles zajt üthetne a gyűlölködés a parlament tárgyaló termében, s nem a politika előcsarnokaiban s a hátsó ajtó lépcsőzeténél szóné terveit az ártó akarát, még akkor is aránylag tárgyilagos volna a pénzügyi költségvetés vitája. Lukács László szelid egyénisége lefegyverezné a támadó haragot akkor is, habár a pénzügyminiszter nem két egyéniségből állana. Az egyik a nyugodt, csendes, sőt szerény Lukács László, a másik a hatalmas pénzügyi kapacitás, a ki tétőtől-talpig vértézve van az ismeret ek, tudásnak s a hosszú gyakorlatnak áttörhetlen páncélzával. Egy szelid gyermek alakjába költözött nála a fincziér-athléta törhetlen lelkülete.

Valóban így kezeli ő a legfontosabb pénzügyi kérdéseket, szeliden, könnyedén, s mégis ellenállhatatlan erővel. Mintha az ő kezeiben nem is volna sulyuk a legnagyobb kérdéseknek. A lehető legtermészetesebbnek látszik az ő előadása szerint, hogy Magyarország hosszú idő át szükségképp nagy pénzügyi bajokkal küzdött, mert száradok mulasztását pótolta. De csakhamar be kellett következni a javulásnak s az egyensúly helyreállításának, mert Magyarország gazdasági életében óriási erőforrások vannak.

Az adóreform nagy problémája Lukács László kezében aránylag szintén könnyűnek látszik. Az ő egyénisége ama teljes bizalmat tudja kelteni, hogy a mihez ő hozzáfog, azt alaposan és jól végzi el, s nem

ígéri, hogy valamihez hozzáfog, a minek helyes és jó elvégzéséről nincs meggyőződve. A földbirtok és az ipar érdekei, a melyeknek ellentétbehozásán legujabban a néppárt fáradozik, Lukács László beszédében természetesen harmóniában jelennek meg. Teljes joggal mondhatta, hogy a földbirtok érdekei nem követelik az ipar elhanyagolását. Sőt ép megfordítva, a földbirtok érdekei csak úgy mozdíthatók igazán elő, ha az ipar kifejlésztésére mindent elkövetünk. Minél nagyobb mértékben bontakozik ki hazai iparunk, annál kevésbé fogja érezni agrikulturánk a világverseny hatását. Ma még a közös vámterület is bizonyos mérvig nyerstermék-export terület, annál inkább az Magyarország Ausztria irányában. Már az sokat fog lendíteni agrikulturánkon, ha iparunk csak annyira is megnövekszik, mikép nem kell exportálnunk a monarchia határán túl nyerstermékkeit. A legideálisabb állapot az lenne, ha a magyar ipar volna képes elfogyasztani a magyar agrikultura nyerstermékkeit s megfordítva. Ez azonban még csak távoli eldörö, s ily messze perspektívát a pénzügyminiszter nem is nyitott meg. Ő csak az egyoldalú agrikultur irányával szemben hivatkozott az ipari érdekre, a mely egyszerűs mind a földmivelésé. De nagyon természetes, hogy épen Lukács László mindent elkövet a földbirtok érdekeinek előmozdítására, s még az adózás terén is érvényesülni fog földbirtokosaink jogos érdeke. És Lukács László fejtegetései, a mennyire csendesek és higgadtak azok, ép oly mély benyomást tesznek a Háza.

A kiegyezés kérdéseiben nagyon óvatosan és tartózkodóan nyilatkozott s részben csak régi nyilatkozataira utalt. De beszédén átszivárgott a kiegyezésnek nem egy előnye, s a mi bankkérdést illeti, e tekintetben nyilatkozata ép oly határozott, mint meggyőző volt. Nyiltan ráutalt a közös bank előnyeire, szemben a külön bankkal. És ép azért, mert Lukács László beszédei nem tulságosan színeznek, a jóhiszeműség és realitás teljes hatását gyakorolják.

Külsőben van a gazdasági kiegyezésre és kvótára vonatkozó javaslatok előterjesztése. Ez előterjesztéseket még nem akarta bevezetni Lukács László pénzügyminiszter, de úgy az ő, mint a Bánffy-kabinet magatartásán szemmel látható az előkészített javaslatok jósága és előnyös volta. A mire tehát az ellenték oly nagyon készül, s különösen a nemzeti párt visszatartotta minden problematikusan erejét, megtörténhetik, hogy ép a kiegyezési kérdések sokkal simább elintéztést nyernek, mint a legtöbbben vélik a parlamentben és a parlamenten kívül. De így vagy úgy, a Bánffy-kabinet egyetemlegesen és egyes szakminiszterei által a haza érdekében fogja megoldani a haza érdekében teljes megoldásában nem csekély része leendő Lukács László szelid egyéniségének s legelső rangú pénzügyi szakértelmének.

— márc. 20.

Teljes folyamatban vannak a birodalmi gyűlési választások Ausztriában s oly elemeket juttatnak napfényre, melyeket a maguk mivoltában alaposabban vizsgálni alig merünk. De a felületesség megtekintés is elég arra, hogy a kényelmetlenség érzését keltsse fel bennünk, amely érzés mindenki belepódzik, a ki kénytelen nem egészen egyenlőjü szerződésféllel paktálni és a ki nek minden pillanatban félnie kell, hogy a jó hang eltűnik és a gyalutatlan nyersesség jelenik meg a felszínen.

Nem a munkás kérges keze az, melyet nem akarunk megragadni. Ellenkezőleg, mi megbecsüljük a munkát, és tudjuk méltányolni a fizikai küzdelmet a létért és tiszteljük azt. Az új kuria Ausztriában egy egész sor szociáldemokratát küldött a birodalmi gyűlésbe, akiknek politikai eszméivel bizonyos fokig meg tudunk barátkozni s akiket méltányolni tudunk, amíg a felebaráti szeretet művei, állami és társadalmi emberbaráti művek által helyzetük javítását előmozdítani iparkodnak. Mindenesetre itt is gyorsan visszahuzzuk a kezünket, ha rut törekvések tanúinak kellene lennünk és a legerélyesebben visszautasítjuk az idegen jogokba, idegen birtokba való beavatkozást.

A „TORONTÁL” tárczája.

Beszéljen a mamával.

Nem tudom, vajjon valóban úgy van e, ha nem mindenesetre a következő mód az általános, amelylyel valaki imádkozott hölgyének a kezét meg szokta kérni.

A férfi megfogja kiválasztottjának a kezét és azt mondja: Óh, Gizi (vagy Margit, Mariska, Böske, Olga) kisasszony, (pardon! nagysám!) akar-e az enyém lenni? Mire a leány szemérmesen leüti a szemét, gyöngy pir lepi el orcáját és a szavakatsuttogja: Beszéljen a mamával!...

Száz regényben van megírva a leánykérés nek ez a módja és egyetlen egy iskolás ifjú leány sem fogná elhinni, hogy másként kérték meg a leányt.

Igy például egy legendaszerű mese elmondja, hogy miként jutott a császár a csárnéhoz.

A házasság régen kiesinált dolog volt és a csárévicsek Darmstadtba kellett mennie a menyasszonyért. Odasílt hát a leány elé s azt mondta: Apám azt óhajta, hogy megkérjem a kezét!

— És az én nagyanyám, a királyné azt óhajta, hogy én fogadjam az önt. De a szívét... és ezzel mindkét kezével megfogta az ifjú trónörökös kezét és mélyen tekintett a szemébe, a szívét, azt megpróbálom majd meghódítani.

Csak hogy erre már nem volt szüksége, mert a szavak már meghódították.

Elég furcsa leánykérés volt a nemrég meghalt, volt belga államminiszteré is. Frère Orbán, mikor még szegény diák volt, visgái előtt egy gazdag kereskedőnek a leányába szeretett bele. Viszont szerelemre talált, de alig remélhetette, hogy a leány szülei beleegyeznek a házasságba.

— Tudod mit — mondja, egy napon a leány, — te holnap vizsgálod. Ha sikerrel teszed le a vizsgákat, akkor egyszerűen eljössz hozzánk a színházba, te belépsz a páholyunkba és ott megcsókolsz, akkor kell, hogy odaadjanak szüleim.

Ugy is történt. Frère Orbán kitüntetéssel vizsgázott le és sietett a színházba, ahol csakhamar kopogtatott a páholy ajtaján, melyen belül kedvese ült. Ez halálsápadtan ugrott fel, az ajtó felnyitott és a kettő egy kimondhatatlan csókba forrva öse, egymást átkarolta.

— Aztán kibontakozott a leány és a vőlegényem! — így mutatta be az ifjút.

Persze, hogy lett nagy skandalum. De a szülők tudakozták az ifjú után és miután csak jót hallottak felőle, hát engedtek. Az eljegyzés nyilvánossá lett és ezt csakhamar követte a lakodalom.

Elég furcsa módon jutott Mac Kinley a „Bill”-jéről hírneves amerikai elnök is feleségéhez.

Abban a városban, ahol ő mint ifjú élt, a mostani neje tanítónő volt valamelyik iskolában:

ő pedig felügyelő egy másikban. Ujokban az iskola fele rendszeren találkoztak, anélkül, hogy ismerték volna egymást és anélkül, hogy szóltak volna egymáshoz, jöllehet mindkettő tudta, hogy ki a másik.

Igy ment ez egy darab ideig. Egy napon aztán, éppen midőn a tanítónő balra akart befordulni, Mac Kinley hamar elébe lépett e szavakkal:

— Így mindennap elválnak utjaink, kisasszony, mindig így maradjon ez? Nem haladhatnánk egész életünkön át egy közös úton? — Mit gondol?

— És ön? — és belenézett a szemébe.

— Megpróbáljuk, — mondja aztán a kezét nyújtott neki és azóta...

Azóta együtt haladnak az életben.

Elég furcsa módon jutott Jones, az amerikai író is nejehez.

Megpillantott egy szép leányt, a kibe bele is szeretett és azonnal üldözöbe is vette, de a mikor meg akarta szólítani, az oly pillantást vetett reá, hogy inába szállt a bátorsága. De végül nem törődött vele és eleibe állva, köszönt és azt mondá:

— Bocsánat, hogy itt az utcán szólítom meg, de hát csak azt skartam önnek mondani, lenne-e legközelebb a nőm? Mert én szeretem önt!

— En, én? — En gyűlölöm, mint a hogy minden szemtelen embert gyűlölök — mondá a leány haragosan.

De midőn az egész ujonnan választott társaságot vizsgáljuk, akkor mindenesetre igazságtalannak kell tartanunk azt a kényelmetlen érzést, mely belénk lopózik, ha meggondoljuk, hogy ezekkel kell legközelebb tíz esztendőre szerződünk.

HIREK.

Tájékoztató.

Márcz. 22. Városi közgyűlés.
 Április 12. Közigazgatási bizottság ülése.
 A gőzfürdő naponta reggeli 6 órától nyitva van; nők kizárólag kedden és pénteken délután.

— Városi közgyűlés. N. Beeskerek város képviselőtestülete f. hó 22-én tartja rendes havi közgyűlését.

— **Ovoda megnyitás.** A vallás- és közoktatási m. kir. miniszter és a város áldozatkész sége folytán városunkban három állami ovoda létesített. Hogy mily nagy szükség volt ezen intézetekre, bizonyítja azon ténykörülmeny, hogy a beiratás után csakhamar pár nap múlva a szülőket vissza kellett utasítani, mert mindegyik ovoda annyira megtelt, hogy több kisedet felvenni már nem lehet. Az ovodáknak ily öröndetes benépesítése után Torontál vármegye kir. tanfelügyelője f. évi február hó 17-én nyitotta meg ünnepélyesen ezen három állami óvodát Sziklay P. Gyula kir. s. tanfelügyelő, Gramma és Szabó tollnokok, továbbá az érdekelt szülők jelenlétében. A város képviselőtestület Kupuszarovits városi gazda volt jelen. A kir. tanfelügyelő ékes assaival említette fel a magas tanügyi kormány és a város áldozatkészességét, egyben kifejezést adott annak, hogy a nagyszámú ovodakötelesekre való tekintettel szükségesnek bizonyul még 2-3 ovoda felállítására. A kisedeket az óvónők lelkiismeretes ügybuzgalmára bízta azon reményének adott kifejezést, hogy az óvónők buzgó gondoskodása mellett az elvetett mag jó talajba fog kerülni s ennek folytán a kicsinyekből egykor édes hazánk derék magyar honpolgárokát és honleányokat fog nyerni.

— **Pancsova város közgyűlését** Rónay Jerő főispán április hó 8-ára hívta egybe, ugyanezen napon tartja ülést a pancsovai közigazgatási bizottság is.

— **Desseffy püspök a megyében.** Nagyszentmiklósi levelezőnk írja: Desseffy Sándor megyei püspök eddigi elhatározás szerint májusi bérmautja alkalmából Nagyszentmiklóst is utba ejti s ott a bérmálást végzi. A 21 éve püspököt nem látott község lakosai nagy érdeklődéssel várják a püspök jövetelét s természetesen igen sok bérmálendő aspiráns is akad.

— **Áthelyezés.** Rottler József nagyszentmiklósi Kristóf intézeti (földm. iskola) mezeiad. szaktanárt a földmívelési miniszter Znió-Váraljára az ottani gazd. tanint. képezdehez helyezte át.

— **Utimesteri vizsga.** A kereskedelemügyi miniszter elrendelte, hogy ezentúl nem tényleges alkalmazásban állók az utimesteri vizsga letételéért folyamodni kötelesek s az erre vonatkozó engedélyt a főispán adja meg az alispán és állam építészeti főmérnök előterjesztésére.

— **Annál jobb —** mondá Jones, akkor tehát legjobban az által tud rajtan bosszút állani, hogy hozzám jön.

Es a leány? . . . Nem tudom már, hogy miként történt, de igen rövid idő múlva a nejevé lett és boldoggá tette urát.

Igy száz még száz példát lehetne még felsorolni, amelyekben másként is jutott az ifjú asszonyhoz, mint a „beszéljen a mamával“ által; — de most még csak egyet akarok elmondani.

Isabella spanyol királyné házasságáról ugyanis. Egy napon magához rendelő unokatestvérét és így szólt hozzá:

— Ferencz, tudod-e, hogy férjhez akarnak adni?

— Tudom, — válaszolá ez nyugodtan.

— Te tudod és türod ezt? . . . Így hát te egy cseppet sem szeretsz engem?

Ferencz ámulva nézett reá.

— Oh, igen, de hát mit tegyek?

Akkor Isabella különös tekintettel nézett reá:

Bolond, — mondá — hát végy el!

— Es kifejezésében volt valami, amit nem lehetett félreérteni . . .

Midőn ama napon az államminiszter ismét szóba hozta a házassági terveket, Isabella felbeszakította:

— Ne fáradjon kérem. Tegnap óta már úgy vagyok, mintha már férjhez mentem volna.

Férjem — Assisi Ferencz herczeg.

Es a dolog abban maradt.

— Hja, néha így is jut az ember férjhez.

— **Bizalom Zmejánovics püspöknek.** Csenta és Farkasd községeknek a mai napon tartott együttes népgyűlésében gör. kel. szerb hívei Zmejánovics Gábor verseczi püspök iránti bizalmukat fejezték ki a következő egyhangu resolutióban: Szeretett főpásztorunk Zmejánovics Gábor verseczi püspök ő eminenciája ellen vetett támadásokat alaptalanoknak tekintjük s iránta való bizalmunkat azon ünnepélyes kívánságunkkal fejezzük ki, hogy őt a Mindenható úgy hazánk, valamint magasatos hivatása érdekében még évek hosszú során tartsa meg.

— **Lóvató bizottság.** Az elhunyt Gulyás állatorvos helyett a lóvató bizottságba Fischer Jakab zichyfalvi állatorvos neveztetett ki.

— **Nagybeeskerekí orvosok és a reklám.**

Már régebb idők óta a helybeli orvosok a kartársi szellem ápolása és közös érdekeik megbeszélése végett összejöveteleket tartanak, a melyek alkalmával már reájuk néve több hasznos eszmét vitattak meg s egyik-másik eszme a gyakorlatba ki is vitetett, de még ha gyakorlati célja az összejöveteleknek egyelőre nem is volna, már a kartársi szellem ápolása is üdvös, azért, hogy egymást megismerni az orvosoknak alkalmuk van s egyes félreértéseket rögtön ki is korrigálhatnak. Mint tudjuk, a nagybeeskerekí orvosok összejöveteleiknek gyakorlati céljuk van s mint nemrég láttuk sikeresen foglaltak állást a Hirsch egylet ellen s ki mondták, hogy semminemű ujonan alakuló betegsegélyző egyletnél állást foglalni nem fognak. Ezen gyakorlati czélú enuncziációk erkölcsi értékét szépen világítja meg az azon hozzánk intézett levél, melyben azt kéri a helybeli összes orvosok megbizásából dr. Piechl Szilárd megyei és dr. Fialowski Béla kir. törvényszéki orvos, hogy lapunkba orvosi segélynyújtásért vagy gyógyisikerért nyilvános köszönet mondást bene vegyünk, mely kérelem betartása mellett a titkos reklám hajhászat eleje vétetik. Mi készséggel hozzá fogunk járulni az orvosok ezen méltányos kérésük teljesítéséhez, mert belátjuk, hogy a legnemesebb intencziójú ily természetű hálalevél a végeredményben mégis csak reklám s bár az egyesnek mindenesetre vagy legtöbb esetben hasznos az ilyen, látszólag a legnemesebb intencziótól eredő hálaírat, de az összeség tekintélye szenved alatta, főleg mert az egyes esetleges gyógyisikereket annyira kimagasztalni nem illő, miután a sors kezébe is hat oldal. Mi továbbra is kitartást és egyetértést kívánunk a derék orvosainknak és reméljük, hogy az alakuló megyei egyesület is hasznosat fog létesíteni.

— **Eljegyzés.** Dr. Szilárd Adolf nagyszentmiklósi ügyvéd vasárnap tartja eljegyzését Könyig Jakab nagyszentmiklósi regáleberlő leányával Gizellával.

— **Ej van, esendes holdvilágos éjjel . . .**

Poéták és szerelmesek kedvencz ideje, holdvilágos éjjelek, legyetek üdvözölve! Amerre tekintünk, csillogással van kirakva az égboltozat, melyről világító sugarát lehinti az ezüstös hold. Eddig féltékeny pislogott ki a felhők közül, melyek kergetősdit játszottak a fekete égen, de most teljes fényében ragyog. Es mintha az élet is tovább belenyulna az éjszakába most, hogy megkezdődtek a szép éjjelek. Az utcák nem halnak ki olyan hamar, a kávéházak muzsikája messzebbre elhallatszik és a derék rendőrök, akik eddig a kapuk aljába húzóva dideregtek át az éjszakát, most már sürűbben kibujhatnak onnét és sétálással tölthetik az időt. Sok mindent megváltoztatnak és sok embernek szereznek igaz örömet a holdvilágos éjjelek.

— **Az anyakönyvi hivatalból.** A nagybeeskerekí anyakönyvi hivatalban legújabbán a következő bejelentések történtek:

Született: Sporer Vilmos izr. kereskedelmi utazó, leánya. — Mlinarovics János rk. pénzügyi számtiszt, leánya. — Sonnenfeld Vilmos izr. kereskedő, fia. — Schlosser János rk. bádogos, fia. — Zemunszki György gk. földműves, fia. — Szabó György rk. földműves, leánya. — Raczkov Milos gk. földműves, fia. — Jónás István ág. ev. kovács, leánya. — Gájin István gk. napszámos, fia. — Grosz Adolf izr. ispán, leánya. — Iljin Vitályos gk. napszámos, leánya. — Kucska János rk. napszámos, leánya. — Kertész Ferencz rk. napszámos, fia. — Holcz József rk. napszámos, fia. — Fojdl Péter rk. napszámos, fia. — Sziráki Márton rk. földműves, leánya. — Miatov

Gábor gk. földműves, leánya. — Bieber József rk. pinczér, fia. — Popov György gk. földműves, fia. — Popov Mihály gk. napszámos, fia. — Bodvay János ev. ref. nyug. fogházor, fia. — Gruics Milán gk. földműves, leánya. — Kozlovics Miklós gk. földműves, fia. — Konstantinov Tivadar gk. vinczellér, leánya. — Koszó György rk. földműves, leánya. — Schvanyek Károly rk. fűtő, fia. — Polyák István ág. ev. vízherdő, leánya. — Gavrilov István gk. napszámos, leánya.

Meghaltak: Engel Péter rk. 17 napos, görcsök következtében. — Mucz Danicza gk. 13 éves, bélsárhányás következtében. — Pivarszki Kovinka gk. 12 hónapos, bélhurut következtében. — Popov Vladimir gk. földműves 52 éves korában, tüdővész következtében. — Gyorgyevics Anna gk. magánzó 67 éves korában, szívhüdes következtében. — Fencz Milos gk. földműves 71 éves korában, agyvérömleny következtében. — Racz Katalin rk. 4 hónapos, bélhurut következtében. — Turinszki Iván gk. 9 napos, gyengeség következtében. — Kovács József rk. földműves 56 éves korában, vízibetegség következtében. — Fischer Errő izr. 11 éves, égési sebek következtében. — Jónás Julianna ág. ev. 4 éves, vörheny következtében.

— **Általános iparszövetkezet.** A szervezkedő „Nagy-Beeskerekí általános Iparszövetkezet“ f. hó 18-án a Casinó nagytérképében látogatott bizottsági ülést tartott, melyen már az aláírások gyűjtését is megindították s az ügyvitel és ellenőrzés czéljából egy szűkebb körű végrehajtó bizottságot alakítottak, melybe tagokul Grób János, Kecks és Schaller, He Mátyás, Rätz Ede, Wilhelm Ferencz és Andel Jarosláv választották meg. Pénztáros Homa Kálmán. Ideiglenes irodahelyiséget a Kintsey utca 1. szám alatt (Homa esztergályosnál) béreltek ki. Határozatba ment, hogy mihelyt kellő számú aláíró jelentkezett, alakuló közgyűlést hívniak egybe s addig is, míg az „Arucsarok“ részére megfelelő helyiséget találnak és azt berendezhetik, mint hitelszövetkezet megkezdik működésüket. A szövetkezet szerves összefüggésben fog állani a „Torontál vármegyei központi hitelintézet mint szövetkezet“tel, melynek kellő ellenőrzést és felügyeleti jogot biztosít. Prospektus, aláírási ív és alapszabály tervezet az ideiglenes irodahelyiségben, Kintsey-utca 1. sz. alatt, Homa Kálmán pénztárosnál kaphatók s ugyanott jegyezni is lehet. Egy részjegy névértéke 25 ft lesz, mely összeg egyszerre, vagy havi 1 frtos, esetleg heti 25 kros részletekben is befizethető. Részjegyek határozatlan számban fognak kiadni s nem iparosok által is jegyezhetők. Tekintettel a létesítendő iparszövetkezet szép közigazgatási feladatára, ajánljuk e szolid alapra fektetett vállalkozást úgy iparosaink, mint a **nagyközönség figyelmébe!**

x **Testi fájdalomokon** sokan jó kedvű által humorral testeszik magukat. De ez soká nem segít, különösen rheumatikus fájdalmaknál más segítség után kell nézni. E fájdalmak ellen egyszerre figyelmeztetnek bennünket, amely igen ajánlatosnak tűnik fel. Ezen szer a Kwizda Ferencz János korneuburgi kerületi **gyógyseresze**, cs. és királyi udvari szállító által előállított készvény fluid, mely fizomok, izom és izomszálak merevülései és görcsök ellen, továbbá erősitőül, elő és utóerősítőnek nagy fájradalmak, hosszú gyaloglások stb. alkalmával sikeresen alkalmaztatik. Sok elismerő levél és okmány áll e szer hatásáról betekintés végett rendelkezésre.

Színház.

Csók.

A klasszikus színművek előadása sohasem hálás. A közönség elmegy ugyan a színházba — de ásitozik; végig nézi az előadást, mert elmondja azután mindenfé, hogy milyen pompás műalkotás egy ilyen klasszikus darab, pedig a java részét meg sem nézte s csak azért erőszakolt magára egy unalmas estét, hogy kétségbe ne vonja vallaki a műzslését. A közönség nagyobb része be szokta vallani, hogy bizony többet ér egy jó francia vigjáték, vagy operette s el sem megy a színházba, mert nem akar . . . unatkozni. Ez azonban nem zárja ki azt, hogy könyvben el ne olvassa a művet, a miben részben igaz is van, mert az efféle darabok színpadon nem érnek olyan haszt, mint ha az ember olvasva élvezi minden egyes sorát, legalább megérti a mélyebb értelmű kifejezéseket, melyek előadva nyomtalanul röppennek el.

A „Csók“ kétségenkívül nehéz darab és nagy feladatot ró az előadó színészekre. A tegnapi előadásán észre is lehetett ezt venni, mert egyik-másik szereplő úgy pattogtatta a jam busokat, mintha irodalmi óra lenne az iskolában és ott skandálna. Ezt csak a szokatlanság hozza magával, mert, mondjuk, minden szezonban egyszer kerül színpadra versben írott darab s a francia sütetek közben az ember könnyen kijön a gyakorlatból. Ugy beszélni versben, hogy senki sem vegye észre a kötött beszédet, felette nehéz dolog. Ha a vers rimes, akkor még nehezebb, mert önként csábítja az embert a pattogtatásra s mielőtt a közönség észreveszi, hogy valaki verstani gyakorlatokat tart, a hatás egészen elenyészik s előtérbe kerül az ásitózás.

A tegnapi előadás, elszámítva az apróbb hibáktól, kisebbrendű szerep nem tudásuktól, elég jó volt. Hahnel Aranka mint királynő és Tóth Elek mint király farszto szerepeiket kifogástalanul játszották; különösen jó volt Tóth, mikor a szenvedély hangjait hallottuk tőle. Csige Böske elég merészen vágott ugyan neki Marittának, amely tudvalevőleg egyike a leg-erősebb naiv szerepeknek, de amint a hatás bizonyítja, kísérletezése nem volt hiábavaló. A kisasszonyról már megmondtuk egyszer véleményünket, amit sokan félre is magyaráztak. Ha valakinek azt mondják, hogy tanuljon, az még nem szégyen, nagyobb szégyen lenne, ha egy tehetség belekábulva az önimáadásba, nem váltaná be a hozzá fűzött reményeket. Mi ellenkezőleg nagyon is sokat foglalkozunk Csige Böskével és figyelemmel kísérjük a fejlődését, mert minden jel arra mutat, hogy egyike lesz a legközelebbi jövő erősebb tehetségeinek. Határozott jóslattal fellépni ily esetben nemcsak oktalanság, de nevetséges dolog is; számtalan eset bizonyítja, hogy a legényesebb körülmények között felbukkant tehetség rövid idő alatt vissza hült oda, ahonnan kiindult: a névtelenség homályába, viszont híres ember lett abból, akitől semmit sem vártak. Csige Böske annyira fiatal még, hogy végérvényes ítéletet nem lehet fölőtte mondani; az ő tehetsége most van ferrongásban s mint tegnap is egyes jelenetei bizonyítják, gyakran máris felülemelkedik a középszerűkön és néha olyan hangot hallat, ami meglep bennünket; de mondom, csak néha, mert hiányzik még játékból az egyenletesség. Nagyon sokáig az sem fog azonban késni s ha az eddigi jó irányban halad tovább és nem tántorodik le a helyes utról, akkor aránylag rövid idő alatt fogja elérni a célt. A csók definíciójáért tegnap nyílt színen is kapott tapsot, amit méltán megérdemelt, mert a legedesebb definíciót szebb ajakról régen hallottuk a becskerekai színházban elmondani. Szathmáry Arpad a lehető legalaposabban aknáztta ki Sobrinus pap szerepét a töle megszokott rutinnal és jókedvvel, mely sohasem csap a tulzásba. Halmay, Serfözy és Szilágyi a régi jók voltak. — Az előadást megelőzőleg Szathmáry Olga szavalta el a „Férjhez menjek?“ monológot, hűen visszaadva annak számos változatát. A választás szerencsés volt, mert az apróság teljesen a kisasszony egyéniségéhez illik s nagy hatást ért el a kiváló interpretálás mellett.

Sz.

— Az előadások kezdete. A színházi előadásoknak fél nyolcz órákor kellene kezdődniök s mégis eltelik háromnegyed nyolcz, sőt néha nyolcz is, míg felhúzzák a függőnyt. Ennek részben a közönség az oka, mert nem pontosan jár a színházba s a rendezőség részéről csakis udvariasság számba megy a késedelem. Több helyről hozzánk intézett kérelem folytán azt tanácsoljuk a rendezőségnek, hogy kezdjék csak meg egész bátran fél nyolczkor az előadásokat, mielőtt azt látják, a kik későn szoktak jönni, hogy nem várták meg őket muccsai divat szerint, legközelebb idejekorán jelennek meg, ha az első felvonásra is kíváncsiak.

Táviratok.

A király utja.

Menton, márczius 20. (A „Torontái“ ered. távirata.) Ő Felsége ma délben elutazott innen a királynéval együtt.

Országgyűlés.

(A képviselőház ülése márczius 20-án.)

Budapest, márcz. 20. (A „Torontái“ eredeti távirata.) A képviselőháznak ma szürke ülése volt, a mennyeiben csupa mentelmi ügyekkel foglalkozott. Napirend előtt Erdély igazságügyminiszter beterveztette törvényjavaslatát az esküdtisztekről és a büntető eljárás életbeléptetéséről.

A tőzsdéről.

Budapest, márczius 20. (A becskerekai Lloyd társulat távirata.) Kötetett buza őszire 7.24—26, buza tavaszra 7.90—92, buza május juniusra 7.76—77, tengeri 3.60—62, zab 5.77—80, repce 10.40—50. Buzában a kínálat lanyha, a forgalom csaknem szünetel, heti forgalom buzában 122.906 mm.

Dr. Brájer Lajos távollétében a szerkesztésért felelős Mayer Rezső.

Városi színház.
Nagybecskerek, szombat 1897. márczius 20.
A KOLDUSDIÁK.
Operette 3 felvonásban. Zeli és Gené. Fordította: Éva és Fáy. Zenéjét szerző Millöcker.

Személyek:

Palmatica Novalszka grófnő	—	Havasi Szidi
Laura leányai	—	Halmainé
Bronislava leányai	—	Serfözy Zsenni
Rimanovszki Simon	—	Porány Janka
Jan Janiczki	—	Ferenecz
Olendorf ezredes	—	Szilágyi
Vangenheim, őrnagy	—	Tordai
Henrici, százados	—	Déry Béla
Schweinitz, főhadnagy	—	Tóth E.
Richtoffen, hadapród	—	Csige Böske
Rogumil Malahovszky, zenegróf	—	Csige Lajos
Éva, neje	—	Szepessy Paula
Enterich, század in validus	—	Szathmáry Arpad

Kezdete este fél 8 órákor.

Hirdetések.

Kwizda féle
Restitutionsfluid
cs. és k. kir. szab. mosóvíz lovaknak.
Egy palackkal frt 1.40 o. é.

több mint 30 év óta udvari istállóban, valamint katonai és polgári nagyobb istállóban is használatban; nagyobb erőfeszítések előtt és után erőltetésül; továbbá ficzomodások, az inak merevsége s más ily alkalmankor; képesíti a lovat kiváló teljesítményekre idomításnál.

Valódi csak akkor, ha a fenti védjeggyel van ellátva. Kapható minden gyógyszerárban és droguáriában.

Főraktár: 1901—152
Kwizda Ferencz János
cs. és kir. osztr.-magy. és román kir. udv. szállító kerületi gyógyszerárban, Korneuburg, Bécs mellett.

Hi iszik
Kathreiner-féle
Kneipp-maláta-kávét?

Mindenki a ki félti az egészségét és mégsem akar lemondani a kávé megszokott kellemes élvezetéről. Mert a Kathreiner-kávé hozzájárul az általános és idegizgató babkávénak általános ismert és rendes használatnál annyira egészségrontó hatása. *****

Mindenki a kinek egészségét valami megrontotta. Különösen ideg- s gyomorbántalmakban szenvedőknél sok ezer esetben a legégszégesebb és a legkönnyebben megemészthető italnak bizonyult a tiszta Kathreiner-kávé. *****

Minden asszony és gyermek, akiknek gyöngye szervezetére különösen jótékony hatással van a tápláló Kathreiner-kávé s a kik kellemes, enyhe ize miatt, úgy babkávétzel keverve, mint tisztán nagyon szeretik. *****

Mindenki a ki a háztartásban takarékos, de izletes és a mellet egészségesebb kávéitalt mégsem akar magától megvonni. Takarékosági szempontból is ajánlható a Kathreiner-kávé, akár babkávével vegyítve, akár tisztán. *****

A Kathreiner-féle Kneipp-maláta-kávé valóban egészségi és családi kávé, a mely szemekben a legjobb malátából készül; a babkávé kedvelt ízét a Kathreiner-féle gyártási mód adja meg neki, a mely a leghíresebb szaktekintélyektől elismerve, minden művelt államban tért hódított. Csak a Kathreiner-kávé egyesíti magában a babkávé kellemesen ingerlő ízét és a malátakávének egészséges, orvosilag elismert és megerősített előnyeit.

Kérelem: Tévedések és megkárosodás kikerülése végett bevásárlás alkalmával tessenék jól vigyázni az eredeti dobozra, a melyen ez a felírás van **Kathreiner**.

Az olyan csomagban, amelyen nincs rajta a Kathreiner név, hamisított kávé van.

A felső-torontáli ármentesítő társulat igazgatójától.

1971. szám
ig. ex. 1897.

Közgyűlési meghívó.

Társulati elnök ur 6 méltóságának f. hó 12-én 32 ft 897. szám alatt kelt hecses rendelete értelmében, van szerencsém a folyó évi márczius hó 29-én (huszonkilencedikén) délutáni 3 órakor itt Nagy-Kikindán a városháza nagytermében megtartandó rendes közgyűlésre tisztelettel meghívni.

Az alapszabályok 4. §-ának*) rendelkezése szerint, van szerencsém az érdemes községi előljárókat megkeresni, hogy erről a községbeli érdekelteket a szokott módon azon megjegyzéssel sziveskedjenek értesíteni, hogy a mennyiben azok az alapszabályoknak hivatkozott 4. §-a értelmében önként nem csoportosulnának, a megtartandó közgyűlésen az illető községi előljáróság által fognak képviseltetni; megjegyezvén, hogy önálló szavazatra csakis az van jogosítva, akinek kétszeres kivetés szerinti közrejárulása legalább 100 frtot tesz ki.

A községbeli érdekelttség esetleges csoportosulásáról, a választott megbizott vagy megbizottak nevéiről, valamint arról, hogy a községbeli érdekelttséget a községi előljáróság fogja-e a társulati alapszabályok 4. §-a értelmében képviselni, a szavazati lajstromok összeállíthatása céljából a közgyűlést megelőzőleg legalább 5 nappal előbb értesítést kérek.

A közgyűlés tárgysorozata:

1. Az igazgató bejelenti, hogy Urbán Iván választmányi tag és vonalfőnök tisztségéről leköszönt, egyben az üresedésbe jutott állás betöltése iránt javaslatot tesz.
2. Az 1897. évi társulati költségvetés miniszteri jóváhagyásának bejelentése.
3. Az igazgató bemutatja a társulatnak 1896. évi számadásait, a választmánynak ide vonatkozó határozatával együtt.
4. A társulatunk területén létesített belvizlevezető és lecsapoló társulatok bevonatása iránt hozott választmányi határozat.
5. A társulati telephonvezeték czélszerű átalakítása iránt hozott választmányi határozat.
6. A „Tisza-szegedi“ közös tartalékalap nyereségéből társulatunk részére kiutalt összeg hovatfordításáról szóló választmányi határozat.
7. Az igazgatónak évi rendes jelentése.
8. Az igazgató bejelenti a választmánynak javaslatát, az ezredéves kiállításra felküldött tárgyaknak a létesítendő gazda ág muzeum javára leendő átengedése iránt.

N.-KIKINDÁN, 1897. márczius hó 13 án.

JANKÓ ÁGOSTON s. k.
igazgató.

*) Az alapszabályok 4. §-a következőképpen szól: A társulati tagok törvényes jogait a közgyűléseken érdekelttségük arányában személyesen, vagy a közgyűlésnek előzetesen bejelentett megbizottjaik által gyakorolják.
A közgyűlésen a társulati tagok a kétszeres társulati kivetés szerint számított közrejárulási összegnek minden 100 forintja után egy-egy szavazattal bírnak; önálló szavazatra azonban csakis az van jogosítva, a kinek kétszeres kivetés szerinti közrejárulása legalább egyszáz forintot tesz. Száz forintnál kevesebbet fizető tagoknak joguk van csoportosulni és közös megbizottjuk által összes érdekelttségük arányában szavazataikat gyakorolni, ha megbizottjaikat a közgyűlés napja előtt legalább 3 nappal az igazgatóságnál előzetesen a közgyűlésnek bejelentik, jogukban állván nemcsak egy közgyűlésre, hanem állandó megbizottat is választani, a ki minden év első hónapjában az igazgatóságnál bejelentendő.
Azon kisebb érdekelttek szavazati jogát, a kik önként nem csoportosulnak és a kik megbizottjaikat előzetesen be nem jelentik, azon községi előljáróság gyakorolja, a mely község határában az illető területek fekszenek még azon esetben is, ha egy-egy község határában kisebb érdekelttek összes kétszeres kivetése sem tenne ki egyszáz forintot. 317-1.1

Jó forgalmu, élénk helyen levő
fűszer-üzletemet
más vállalat miatt igen előnyös feltételek mellett eladom.
Egyttal a n. é. közönségnek figyelmébe ajánlom, hogy most nálam árukat, két szoba finom ó-német butort és más berendezési tárgyakat olcsón vehetnek.
Tisztelettel
Ij. Kohn Sándor
Vásártér.
321-3.1

Az écskai uradalom faiskoláiban 1, 2, 3 és 4 éves magról nevelt, többször átültetett
jávor-, kőris- és akácfa
olcsó áron beszerezhető. — Bővebbet a jószágfelügyelőség.
302-6.4

Elegáns, kitünő szabásu
mérték- és párisi divat szerinti
NŐI DERÉKFÜZŐK (MIEDEREK)
készítetnek.
Javítások és vidéki megrendelések
gyorsan és pontosan eszközöltetnek
Nagybecskereken,
Rákóczi-utca 3. sz. a. (a nagy Casino során)
Rétyi G. Jozefin
322-3.1 műtermében.

Ház eladás.
Melenczei-utca 433. számú ujonan épült házam, melyben 4 szoba, cselédszoba, fürdőszoba, konyha, kamra, mosókonyha és pinczéből álló lakás van, kertestől együtt f. évi május hó 1-től bérbe adandó vagy eladó.
Szobotka Rezső
kir. főmérnök
(lak. Ormódy-féle ház, I. em.)
323-x.1

Van szerencsém a n. é. közönséget értesíteni, hogy itt helyben (Dr. Milos téle házban)

mérnöki irodát

nyitottam, hol minden e szakmába vágó munkát elvállalok.

Tisztelettel

Winter Miksa,
okl. mérnök.

305-3.2

Karel Tomek

239-5.4

kitünő

prágai sódarja

kapható Zárai és Eisler cég-nél Budapest, VI Váci-k. 33.

Vidékre bármily mennyiséget lehet utánvéttel hozatni. — A sonka ára rendkívül jutányos, minősége a legjobb. — Minden sonkába belesütött oroszán bélyeg van.

— Telefon 16-94. —